

www.ketab.ir

معمای توسعه

تجربه ماهاتیر و مالزی

علی اشرف افخمی

کتاب نیستان

افخمی، علی اشرف.
معمای توسعه، تجربه ماهاتیر و مالزی. علی اشرف افخمی.
تهران: کتاب نیستان، ۱۴۰۰.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۰۸-۸۴۱-۵
ماهاتیر محمد، ۱۹۲۵. نقد و تفسیر. پیام‌ها و سخنرانی‌ها.
اصلاح طلبی، رشد اقتصادی. مالزی، قرن ۲۰.
DS ۵۹۷ / ۲۱۵
۹۵۹/۵۰۵۴
۸۵۰۶۰۲۱

www.ketab.ir

معمای توسعه
تجربه ماهاتیر و مالزی
علی اشرف افخمی
طرح جلد از حمید مازیار
کتاب نیستان
چاپ اول ۱۴۰۰ ۸۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۰۸-۸۴۱-۵
چاپ و صحافی: سپیدار
نیستان: ۵-۲۲۶۱۲۴۴۳
۵۵۰۰۰ تومان
ارتباط با شما ۳۰۰۰۸۵۵۲
www.neyestanbook.com

فهرست

.....	سخن مؤلف	۷
.....	زندگی نامه	۲۶
.....	ماهاتیر چگونه می اندیشد؟	۳۰
.....	از تاریخ بیاموزیم	۶۸
.....	آینده ملت های مسلمان	۷۳
.....	همکاری برای توسعه ملت های مسلمان	۸۴
.....	تجربه مالزی، درس هایی برای امت	۹۳
.....	آینده مسلمین در قرن ۲۱	۱۱۲
.....	اسلام و جهانی شدن	۱۲۶
.....	تهاجم به عظمت و افتخار مسلمانان	۱۳۸
.....	سازمان ملل باید اصلاح شود	۱۴۷
.....	جملات برجسته ماهاتیر محمد	۱۵۸
.....	پیوست ۱	۱۶۲
.....	پیوست ۲	۱۸۴
.....	جمع بندی و نتایج راهبردی	۲۰۱

سخن مؤلف

سال ۲۰۱۶ (حدود ۶ سال پیش از نوشتن این کتاب) برای شرکت در یک کنفرانس و ایراد سخنرانی در زمینه موضوعات بانکداری اسلامی، به کوالامپور مالزی رفتم. با خود اندیشیدم که از فرصت پیش آمده حُسن استفاده‌ای بکنم و چنانچه میسر شود به دیدار معمار بزرگ مالزی یعنی جناب «ماهاتیر بن محمد» بروم.

بزرگ‌مردی که ۲۲ سال در سمت نخست‌وزیری سکان اداره آن کشور را به عهده داشت و مردم مالزی را از درآمد سرانه کمتر از ۱۷۵۰ دلار (به قیمت اسمی) در سال ۱۹۸۱ به بیش از ۴۰۰۰ دلار در سال ۲۰۰۳ و ۹/۵ هزار دلار در سال ۲۰۱۶ رساند و سیاست‌هایش باعث شد که میزان صادرات مالزی هم، تقریباً از ۱۳ میلیارد دلار به رقم ۱۲۲ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۳ و ۱۸۹/۶

میلیارد دلار در سال ۲۰۱۶ افزایش یابد. به آمار سال ۲۰۲۰ بعداً اشاره خواهیم کرد.

هرچند، ایشان به تازگی دوره نقاهت عمل جراحی قلب را گذرانده بود و حسب توصیه پزشکان از دیدارها منع شده بود لکن توفیق با بنده یار شد و جناب ماهاتیر محمد، با شناختی که از من داشتند و موضوعش بر می‌گردد به زمانی که ایشان در سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ مسئولیت راهبری و تهیه برنامه استراتژیک بانک توسعه اسلامی IDB را عهده‌دار بودند و بنده هم در بخش‌هایی از آن برنامه اعلام نظر، همکاری و مشارکت اندکی داشتم، با ابراز لطف پذیرفتند که برای دیدار کوتاهی به دفترشان بروم. البته این دیدار کوتاه با توجه به علاقه زیاد ایشان به مباحث توسعه‌ای با صحبت‌هایی که پیش آمد، بیش از یک ساعت و نیم به طول انجامید.

در پایان جلسه و هنگام خروج از دفتر و خداحافظی، از ایشان سؤال کردم که: «جناب آقای ماهاتیر! آیا ممکن است از میان عواملی که طی بیش از دو دهه نخست‌وزیری، شما را در رساندن مالزی به جایگاه مناسب اقتصادی و سیاسی در جهان بیشتر کمک کردند و ما در همین گفت‌وگوی طولانی برخی از آنها را مورد بحث قرار دادیم، به مهم‌ترین، مؤثرترین و برجسته‌ترین عامل موفقیت‌تان اشاره و آن را برایم بیان کنید».

ایشان با کمی مکث عنوان کردند: «آقای افخمی! پاسخ به سؤال شما خیلی آسان است، مهم‌ترین عامل موفقیت من، «اعتمادسازی» بوده است، البته منظورم اعتماد مردم به حکومت و دولت‌مردان است. اگر چنین باشد و حاکمان با مردم روراست باشند و به وعده‌هایی که در جهت رفاه آنها و پیشرفت کشور می‌دهند عمل کنند، حتماً اعتمادشان را جلب نموده و مشکلی برای اداره کشور و

پیش بردن و اجرای برنامه‌هایشان نخواهند داشت.»

با ابراز قدردانی، دست ایشان را به گرمی فشردم و از ایشان خداحافظی کردم. در راه برگشت به محل کنفرانس با خود می‌اندیشیدم که این نکته کلیدی و درس بزرگ را چه بنامم؟ چون همین پیام کوتاه، علاوه بر حوزه کشورداری، در همه کسب و کارها هم، کاربرد فراوان دارد. می‌پرسید چگونه؟ می‌گویم: **اعتماد** مشتری به کیفیت محصول، **اعتماد** شاگرد به معلم و استاد، **اعتماد** کارکنان به مدیران و بالعکس **اعتماد** مدیران به همکاران، **اعتماد** اعضای خانواده به یکدیگر، **اعتماد** شوهر به همسر و پدر به فرزند و بالعکس، **اعتماد** مخاطب به رسانه، فرقی نمی‌کند که رسانه مکتوب باشد یا دیداری و یا شنیداری. **اعتماد** بازیکن به مربی و فهرست بلندبالایی از «**اعتماد** به...».

خلاصه همه این مثال‌ها را به یک عبارت رهنمون شد که تصمیم گرفتم همواره آن را به‌خاطر بسپارم:

«اعتماد: جادوی موفقیت»

هر چند این عامل جادویی، به تنهایی برای موفقیت کافی نیست و قطعاً عوامل دیگری نظیر: راهبری، کار تیمی، مدیریت حرفه‌ای، تغییر نگرش، درک مشترک از اهداف، تعامل با ذی‌نفعان، تربیت سرمایه انسانی، شایسته‌گزینی، برنامه‌ریزی و به‌کارگیری بهینه منابع هم ضروری است. خوب! برگردم به مقایسه کوتاهی از شاخص‌های اقتصادی مالزی در دو دوره زمامداری ماهاتیر محمد یعنی:

دوره اول: از ۱۹۸۱ تا ۲۰۰۳ و **دوره دوم:** از ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۰ که بیان آنها

را در سه مقطع زمانی یعنی ۱۹۸۱، ۲۰۰۳ و ۲۰۲۰ خالی از لطف نمی‌دانم زیرا نشان‌دهنده اثربخشی عوامل راهبردی، حکمرانی خوب، انتخاب درست استراتژی و نقشه راه، توجه به تربیت مدیر و جلب اعتماد مردم، در توفیق و دستیابی به اهداف و چشم‌اندازهاست.

نرخ بیکاری مالزی در سال ۱۹۸۱، با جمعیتی حدود ۱۴ میلیون نفر، ۸/۹ درصد بود در سال ۲۰۰۳ علی‌رغم افزایش جمعیت به حدود ۲۵ میلیون نفر، نرخ بیکاری به زیر ۵ درصد کاهش یافت. در سال ۲۰۲۰ جمعیت به ۳۲/۵ میلیون نفر و نرخ بیکاری با روندی کاهنده به ۳/۴ درصد رسید.

نرخ تورم مالزی از ۹/۷ درصد در سال ۱۹۸۱، به ترتیب در سال‌های ۲۰۰۳ و ۲۰۲۰، به ۱ درصد و منفی ۱/۸ درصد بالغ شد. قابل ذکر است که حدود ۵ درصد جمعیت مالزی زیر خط فقر هستند.

تولید ناخالص داخلی GDP (اسمی) مالزی در سال‌های ۱۹۸۱، ۲۰۰۳ و ۲۰۲۰ به ترتیب برابر با ۲۴/۵ میلیارد دلار، ۹۹ میلیارد دلار و ۳۶۵ میلیارد دلار (۱۵ برابر) و درآمد سرانه (اسمی) به ترتیب از ۱۷۵۰ دلار به ۴۰۰۰ دلار و ۱۲ هزار دلار (۷ برابر) افزایش یافت. لکن چنانچه تولید ناخالص داخلی را براساس نرخ برابری قدرت خرید (PPP) محاسبه کنیم، به رقم ۹۰۶ میلیارد دلار و درآمد سرانه حدود ۲۹ هزار دلار خواهیم رسید.

در خصوص میزان صادرات مالزی طی سال‌های ۱۹۸۱، ۲۰۰۳ و ۲۰۲۰ به ترتیب ارقام ۱۳ میلیارد دلار، ۱۲۲ میلیارد دلار و ۲۵۳ میلیارد دلار (توضیح آنکه در سال ۲۰۱۹ صادرات مالزی افزون بر ۲۶۶ میلیارد دلار بود که به‌خاطر شیوع پاندمی کرونا در سال ۲۰۲۰ با اندکی کاهش به ۲۵۳ میلیارد دلار رسید). بالغ گردید که نشانگر رشد خیره‌کننده ۲۰ برابری است.